

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**Методичні рекомендації
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни**

**”ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ”
(для бакалаврів, спеціалістів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування
В. В. Омельчуком

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 7 від 30.05.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Державний контроль” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2010. — 50 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст самостійної роботи з дисципліни “Державний контроль”, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, що сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і займатися науковою роботою. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального матеріалу студентами у вільний від занять час.

Метою самостійної роботи є якнайглибше засвоєння студентами знань з дисципліни “Державний контроль”, зокрема вивчення особливостей вироблення та реалізації державно-контролюючої діяльності як чинника оптимізації державної політики на загальнонаціональному і регіональному рівнях.

Завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, закріплення та систематизація здобутих знань, набуття умінь, навичок їх застосування при виконанні практичних завдань та наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Державний контроль” становить приблизно 57 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни “Державний контроль” визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. У пропонованих методичних рекомендаціях наведено форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю самостійної роботи. Подано основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання. У ході вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з теоретико-методологічними засадами, предметом, об’єктом, метою, завданнями та функціями дисципліни, вивчають історію розвитку та світові моделі державного контролю.

Ключовими питаннями державного контролю є мінімізація ресурсів при здійсненні державного контролю, удосконалення його інструментарію, урахування специфіки державної політики у різних сферах державного та суспільного життя, удосконалення її організаційно-функціональної структури та забезпечення (кадрового, фінансового, нормативно-правового). Нагальними викликами є удосконалення технологій державного контролю управлінської діяльності. У процесі удосконалення державного контролю (функціонального та адміністративного аудиту, практичних механізмів) активно використову-

ються інновації, зокрема зарубіжний досвід державного контролю на різних рівнях. Важливим є удосконалення нормативно-правової бази державного контролю, його концептуальне, ресурсне, кадрове, інституційне забезпечення.

Вивчаються сучасні моделі та шляхи розвитку державного контролю в Україні і світі, стратегія, моделі державно-контролюючої діяльності у різних сферах державної, регіональної, місцевої, муніципальної, комунальної політики, шляхи їх втілення в життя.

Всебічне засвоєння матеріалів курсу дає можливість студентам **знати:**

- теоретичні і правові засади державного контролю, його форми і методи аналізу та вирішення національних і регіональних проблем;
- основні напрями становлення та розвитку державного контролю в регулюванні місцевих процесів в Україні;
- практику залучення світового досвіду в державний контроль України.

Уміти використовувати:

- категорії планування, прогнозування, проектування, сучасні підходи до оптимізації державного контролю;
- засади, форми і методи управління і регулювання державного контролю, зокрема проектування, планування, аналіз та прогнозування для вирішення регіональних і національних проблем;
- технологію, форми й методи визначення стратегічних пріоритетів державної політики для аналізу її кількісних і якісних параметрів;
- адміністративні, суспільно-моральні, економічні, інституційні, концептуальні важелі управління державною політикою;

визначати:

- оптимальні шляхи вироблення та реалізації державного контролю, його місце у загальній системі державного управління та місцевого самоврядування;
- ефективність діючих механізмів державного контролю за результатами аналізу програм та проектів, вітчизняного й зарубіжного досвіду їх вироблення та реалізації, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;
- показники успішності процесів, видів, форм державного контролю на основі існуючого стану держави за умови наявних концеп-

туальних, інформаційних, кадрових, фінансових, ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб;

- основні напрями вдосконалення державного контролю в Україні, зокрема організаційно-правових засад державного управління та місцевого самоврядування;
- вузлові проблеми та напрями державного контролю, механізми його впровадження, застосовуючи комплексний підхід до його системного аналізу за результатами вивчення кількісних та якісних параметрів та показників здійснених (впроваджених) державних (недержавних, за участю держави) планів, проєктів, програм, використовуючи методи системного, структурно-функціонального, кореляційно-регресивного аналізу;

розробляти:

- плани, програми, проєкти проведення контролю державних, регіональних і галузевих програм національного розвитку на основі методології конструювання моделей виходячи із концептуального, ресурсного, кадрового, інформаційного забезпечення та механізмів упровадження державно-управлінських рішень у різних сферах;
- пропозиції щодо вдосконалення чинного нормативно-правового забезпечення державного контролю на підставі визначення юридичних властивостей, виявлених ознак його недосконалості за результатами вивчення й аналізу ефективності чинних вітчизняних, міжнародних, зарубіжних нормативно-правових документів, існуючої практики контролю процесів на міжнародному, зарубіжному, регіональному, муніципальному, комунальному рівнях;
- проєкти нормативно-правових актів, спрямованих на підтримку різних сфер життя України, процесів українських регіонів, забезпечення функціонування структур, які побудовані на різних формах власності, на засадах конституційно-правової регламентації законодавчого та нормотворчого процесів;
- внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження) щодо виконання державного контролю міжнародних, державних, регіональних, галузевих, міжгалузевих програм, планів, проєктів регіонального та національного розвитку на засадах системної оцінки державно-управлінської діяльності шляхом застосування методів системного аналізу планів, програм, проєктів та відповідних обґрунтувань;

- практичні рекомендації для контролюючих органів держави щодо вибору ефективних засад, інструментів і варіантів контролю за ходом вироблення та реалізації державної політики на основі методів порівняльного аналізу стану національного простору і регіональних процесів, міри їх узгодженості та єдності, рівня ефективності;

аналізувати:

- проблеми, ресурсний потенціал і напрями вироблення і реалізації державного контролю;
- процеси вироблення, реалізації, регулювання та управління державним контролем, зокрема державними планами, програмами, проектами та їх елементами; шляхи й методи вдосконалення структури концептуального, кадрового, фінансового, інституційного забезпечення; політико-правові проблеми управління державним контролем, приймаючи відповідні управлінські рішення;

контролювати:

- виконання заходів вироблення та реалізації державного контролю, відповідних законодавчих і підзаконних актів в обумовлені терміни засобами адміністрування.

Отже, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Державний контроль” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ предмета, а також сформувати у них навички застосування здобутих знань на практиці.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ”

Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державного контролю			
1. Сутність, об'єкт та функції державного контролю	4		7
2. Цілі, завдання і критерії державного контролю	3		7
3. Теорії та концепції державного контролю, науково-методичні засади його дослідження	3		7
4. Світові стандарти державного контролю	3		7
Змістовий модуль II. Механізми державного контролю			
5. Забезпечення державного контролю	3	2	6
6. Система та статус контролюючих органів в Україні	3	2	6
7. Моніторинг і аудит у системі державного управління та місцевого самоврядування	3	2	6
8. Стратегічне управління, планування та цільове програмування у державному контролі	3	2	6
9. Результативність і ефективність державного контролю	3	2	6

1	2	3	4
10. Управління процесом державного контролю	3	2	6
11. Інформатизація державного контролю	3	2	6
Змістовий модуль III. Особливості реалізації державного контролю			
12. Підготовка та проведення державного контролю у різних сферах	3	2	6
13. Державний контроль у сфері виконавчої влади	3	2	6
14. Громадський контроль у сфері державного управління та місцевого самоврядування	3	2	6
15. Регіональні виміри державного контролю	3	2	6
Разом годин: 162	46	22	94

**ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ”**

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державного контролю

Тема 1. Сутність, об’єкт та функції державного контролю

1. Сутність державного контролю як навчальної дисципліни.
2. Предмет державного контролю.
3. Державний контроль як системна галузь. Функції державного контролю.
4. Наукові основи розробки концепції державного контролю.
5. Понятійно-категоріальний апарат державного контролю.

6. Процес державного контролю в Україні: сутність, об'єкт та функції.
7. Розроблення засад та механізмів державного контролю.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення державного контролю.
2. Розкрийте сутність державного контролю.
3. Дайте визначення поняття контроль.
4. Перерахуйте основні різновиди контролю як функції системи управління суспільними процесами.
5. Назвіть основні цілі контролю як функції управління на підприємстві.
6. Охарактеризуйте процес державного контролю.
7. У чому полягає предмет державного контролю?
8. Перерахуйте основні класифікаційні ознаки державного контролю.

Теми рефератів

1. Теоретико-методологічні засади державного контролю.
2. Сутність, об'єкт та функції державного контролю.
3. Державний контроль як навчальна дисципліна.
4. Види державного контролю.
5. Розробка концепції державного контролю.

Тестові завдання

І. Державний контроль — це:

- а) складова соціального контролю, яку суспільство передало державі для підтримки дисципліни, законності, порядку і організованості в інтересах суспільства і кожного громадянина;
- б) об'єктивно зумовлена діяльність державних органів, яка полягає у спостереженні, аналізі та перевірці об'єктів контролю і спрямована на запобігання, виявлення та припинення дій, що суперечать встановленим державою нормам, правилам і стандартам;
- в) контроль з боку центральних, регіональних та місцевих органів влади, а також органів місцевого самоврядування за соціально-економічними та суспільно-політичними процесами, які відбуваються в нашій державі;
- г) правильні відповіді "а" і "б";

- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильну відповідь. До головних принципів державного контролю не належить принцип:

- а) законності;
- б) системності;
- в) систематичності;
- г) дієвості;
- д) контролю;
- е) гласності;
- є) прозорості у здійсненні.

III. До основних функцій державного контролю не належать:

- а) регулююча (коригуюча) функція;
- б) профілактична функція;
- в) стимулююча функція;
- г) інформаційна функція;
- д) правоохоронна функція;
- е) соціально-економічна функція.

IV. Регулююча функція державного контролю дає змогу:

- а) у разі виявлення розходжень між заданими і фактичними діями, шляхами, обраними для досягнення мети, прийняти рішення, спрямоване на виправлення ситуації;
- б) виявити і попередити саму можливість невиконання рішення та скоєння правопорушення;
- в) припинити неправомірні дії відповідних органів і посадових осіб або вказати на необхідність виконання встановлених правил;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

V. Профілактична функція державного контролю дає змогу:

- а) у разі виявлення розходжень між заданими і фактичними діями, шляхами, обраними для досягнення мети, прийняти рішення, спрямоване на виправлення ситуації;
- б) виявити і попередити саму можливість невиконання рішення та скоєння правопорушення;

- в) припинити неправомірні дії відповідних органів і посадових осіб або вказати на необхідність виконання встановлених правил;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

Література [1; 3; 4; 6; 9; 10; 25; 33; 46; 58]

Тема 2. Цілі, завдання і критерії державного контролю

1. Конституційно визначені контролюючі функції держави.
2. Стратегії розвитку державного контролю як чинника формування та функціонування державної політики.
3. Завдання державного контролю і критерії ефективності їх реалізації.
4. Технології конструювання державно-контролюючої діяльності в Україні.
5. Єдність, цілісність, системність процесу та технологій державного контролю у різних часопросторових вимірах держави, зважаючи на динаміку ключових сфер життєдіяльності держави.
6. Значення державного контролю у забезпеченні цілісності та системності державної політики, її виробленні та реалізації.
7. Цілі, завдання і критерії державного контролю в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Визначте критерії та показники державного контролю.
2. Висвітліть цілі державного контролю.
3. Виділіть основні критерії державного контролю.
4. У чому полягають критерії ефективності реалізації завдань державного контролю?
5. Перерахуйте основні класифікаційні ознаки державного контролю.
6. Що таке системність процесу та технологій державного контролю?
7. У чому полягає значення державного контролю у виробленні та реалізації державної політики?
8. Яким чином державний контроль може забезпечити цілісність та системність державної політики?
9. У чому полягає єдність державного контролю?

Теми рефератів

1. Цілі, завдання, критерії державного контролю.
2. Критерії ефективності та практичної значущості державного контролю.
3. Чинники, пріоритети, напрями реалізації державного контролю.
4. Стратегії розвитку державного контролю в Україні.
5. Стратегії розвитку державного контролю в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Метою дисципліни “Державний контроль” є:

- а) поглиблене вивчення особливостей вироблення та реалізації державно-контролюючої діяльності як чинника оптимізації державної політики на загальнонаціональному і регіональному рівнях;
- б) вивчення особливостей коригування дій органів влади на різних етапах їх упровадження;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Основними завданнями державного контролю є:

- а) ефективне виконання суспільством поставлених перед державою завдань;
- б) сприяння виконанню покладених на державні органи завдань, забезпечення дотримання чіткості та доцільності роботи органів влади та управління, які є організаторами діяльності людей, зайнятих у різних сферах суспільного життя;
- в) сприяння підвищенню відповідальності держави в особі своїх органів перед суспільством за свої дії;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. До основних завдань державного контролю в економічній сфері належать:

- а) контроль за достовірністю даних бухгалтерського обліку та звітності;

- б) попередження порушень;
- в) виявлення та мобілізація резервів;
- г) виявлення нестач, розтрат, крадіжок та інших порушень;
- д) вивчення причин та умов, що породжують безгосподарність;
- е) виявлення відповідності господарювання нормативам, положенням;
- є) виявлення та визначення суми збитку, завданого порушеннями;
- ж) правильні відповіді “а” — “в”;
- з) правильні відповіді “г” — “е”;
- и) усі відповіді правильні.

IV. Досягнення цілей контролю в управлінні забезпечується реалізацією завдань, які полягають у досягненні таких основних показників ефективності управління організацією:

- а) відповідність діяльності організації прийнятому курсу дій та стратегії;
- б) стійкість організації з фінансово-економічної, ринкової і правової точок зору;
- в) охоронність ресурсів і потенціалу організації;
- г) належний рівень повноти і точності первинних документів та якості первинної інформації для успішного керівництва і прийняття ефективних управлінських рішень;
- д) показники безпомилковості реєстрації й обробки фінансово-господарських операцій організації — наявність, повнота, арифметична точність, занесення на рахунки, формальне дозволяння, тимчасова визначеність, подання і розкриття даних у звітності;
- е) раціональне й ощадливе використання усіх видів ресурсів;
- є) дотримання працівниками організації встановлених адміністрацією вимог, правил і процедур — положень про підрозділи, посадових інструкцій, правил поведінки, планів документації і документообігу, планів організації праці, наказу про облікову політику, інших наказів і розпоряджень;
- ж) дотримання вимог законів і підзаконних актів, виданих органами влади і її суб'єктами, а також повноважними органами місцевого самоврядування тощо;
- з) правильні відповіді “а” — “в”;
- и) правильні відповіді “г” — “е”;
- і) правильні відповіді “є” — “ж”;

ї) усі відповіді правильні.

Література [3; 8; 10; 12; 25; 30; 31; 42; 44; 48; 57]

Тема 3. Теорії та концепції державного контролю, науково-методичні засади його дослідження

1. Аналіз державного контролю.
2. Світові та вітчизняні класичні та сучасні теорії та концепції державного контролю.
3. Моделі державного контролю.
4. Науково-методичні засади процесу дослідження державного контролю.
5. Розроблення та коригування теорій і концепцій державного контролю в Україні та світі.
6. Державний контроль в Україні як об'єкт системного аналізу.
7. Структурно-функціональний аналіз державного контролю.
8. Теоретичні засади централізації і децентралізації управління та регулювання процесу державного контролю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте класичні теорії державного контролю.
2. Проаналізуйте основні теорії державного контролю.
3. Які ви знаєте основні концепції державного контролю?
4. Дайте оцінку теоретичним особливостям вироблення та реалізації державного контролю.
5. Проаналізуйте сучасні механізми й методи залучення кадрових, фінансових та інституційних механізмів при виробленні та реалізації державного контролю.
6. Що таке системний аналіз?
7. Розкрийте сутність державного контролю в Україні як об'єкта системного аналізу.
8. Що таке структурно-функціональний аналіз державного контролю?

Теми рефератів

1. Теорії та концепції державного контролю.
2. Формування теоретичних засад і практичних механізмів державного контролю.
3. Зовнішній та внутрішній контроль у державному управлінні та місцевому самоврядуванні.

4. Теоретичні принципи впровадження державного контролю.
5. Основні форми державного контролю.
6. Шляхи оптимізації державного контролю.

Тестові завдання

I. Основними видами аналізу державного контролю є:

- а) системний аналіз;
- б) стратегічний аналіз;
- в) цілісний аналіз;
- г) аналіз розвитку державного контролю в регіонах України;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) правильні відповіді “а” і “в”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

II. Знайдіть неправильну відповідь. Серед основних теоретиків державного контролю радянської доби не було:

- а) В. Г. Горшнева;
- б) І. Б. Шахова;
- в) Ю. А. Тихомирова;
- г) С. М. Крупко;
- д) К. В. Шоріна;
- е) В. Ф. Погорілка.

III. Автором праці “Курс административного права и процесса”, де детально розглядалися різні підходи до визначення та тлумачення державного контролю, був:

- а) В. Г. Горшнев;
- б) І. Б. Шахов;
- в) Ю. А. Тихомиров;
- г) К. В. Шорін;
- д) В. Ф. Погорілко.

IV. У перші роки державної незалежності України державний контроль в теоретичних дослідженнях:

- а) розглядався як важлива функція управління у діяльності державних органів та посадових осіб усіх рівнів;
- б) розглядався як частина соціального контролю, яку суспільство передало державі для підтримки дисципліни, законності, по-

- рядку і організованості в інтересах суспільства і кожного громадянина;
- в) розглядався як механізм контролю за діяльністю органів державної влади і управління та місцевого самоврядування;
 - г) взагалі заперечувався як одна із важливих функцій державного управління;
 - д) правильні відповіді “а” і “б”;
 - е) правильні відповіді “а” і “в”;
 - є) правильні відповіді “б” і “в”.

Література [1–4; 7; 10;17; 25; 31]

Тема 4. Світові стандарти державного контролю

1. Міжнародні стандарти державного контролю.
2. Світова практика державно-управлінського аудиту.
3. Теорія та практика державно-контролюючої діяльності у зарубіжних країнах.
4. Особливості державного контролю у зарубіжних державах.
5. Міжнародні, міждержавні, європейські контролюючі органи.
6. Міжнародне співробітництво у сфері запровадження державного контролю.
7. Адаптація міжнародних норм і стандартів державного контролю.
8. Упровадження європейських положень державного контролю у державно-управлінську практику України.
9. Механізми впровадження європейських стандартів у розвиток системи контролю місцевого самоврядування України та органів самоорганізації населення (територіальних громад).
10. Участь України в міжнародних, європейських, міждержавних системах контролю за діяльністю органів державного управління та місцевого самоврядування.

Питання для самоконтролю

1. Ознайомтеся із теорією та практикою реалізації державного контролю у зарубіжних країнах.
2. Визначте особливості зарубіжного досвіду реалізації державного контролю та шляхи його впровадження у державно-управлінську практику України.
3. Проаналізуйте зарубіжний досвід вироблення та реалізації державного контролю у галузевих сферах.

4. На чому базується вибір моделі організації контрольно-ревізійної служби в різних країнах?
5. Які положення розвитку державного контролю зазначено в Лімській декларації?
6. Які організаційні схеми державного контролю застосовуються в зарубіжних країнах?
7. Складіть хронологічну таблицю розвитку основних органів контролю у Західній Європі.
8. Розкрийте організацію контрольно-ревізійної роботи у країнах Східної та Західної Європи.
9. Узагальніть особливості організації контрольно-ревізійної роботи у зарубіжних країнах.
10. Дослідіть основні положення Лімської декларації та обґрунтуйте доцільність її застосування.

Теми рефератів

1. Світові стандарти державного контролю.
2. Теоретико-методологічні засади державного контролю в зарубіжних країнах.
3. Міжнародні та міждержавні контролюючі органи.
4. Європейські контролюючі органи.
5. Проблема адаптації міжнародних норм державного контролю до українських реалій.

Тестові завдання

I. У Сполучених Штатах Америки державний контроль за органами виконавчої влади здійснює:

- а) президент США;
- б) адміністрація президента США;
- в) державний секретаріат США;
- г) головне контрольне управління Конгресу;
- д) сенат;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “г” і “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

II. У Канаді за проведення ревізій у міністерствах і відомствах, у корпораціях, які є державною власністю і контролюю-

ються державою, у великих нецентралізованих відомствах з широкою мережею філій по всій країні і за кордоном, а також у порівняно невеликих організаціях відповідає:

- а) відповідний міністр уряду Канади;
- б) генеральний ревізор Канади;
- в) парламент Канади;
- г) голова уряду Канади;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

III. У Франції перевірки належного виконання національного бюджету здійснює:

- а) парламент Франції;
- б) національна рахункова палата;
- в) уряд Франції;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

IV. Згідно із Лімською декларацією про керівні принципи фінансового контролю 1977 р. до первинних положень розвитку державного контролю у демократичних країнах належать:

- а) особливості організації контролю як елементу управління;
- б) сфера застосування контролю;
- в) принципи побудови системи фінансового контролю;
- г) засади незалежності й підзвітності вищих контрольних органів, їх повноваження тощо;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Знайдіть неправильну відповідь. До загальноприйнятих принципів побудови системи державного контролю незалежних державних органів контролю не належить:

- а) інституційна незалежність;
- б) фінансова незалежність;
- в) персональна незалежність аудиторів-контролерів;
- г) власна відповідальність за програму перевірок;

- д) адміністративна незалежність;
- е) достатність повноважень на отримання інформації;
- є) право на вжиття заходів.

Література [2; 3; 6; 8; 10; 12; 27]

Змістовий модуль II. Механізми державного контролю

Тема 5. Забезпечення державного контролю

1. Історичні традиції державного контролю в Україні.
2. Механізми державного контролю в Київській Русі – Україні та Українському козацькому Гетьманаті XVII –XVIII ст.
3. Державно-контролююча діяльність у добу Української Народної Республіки, в Українській державі П. Скоропадського, у період Директорії.
4. Розвиток засад та механізмів контролю в УРСР.
5. Організаційне, інституційне, нормативно-правове, ресурсне, кадрове забезпечення державного контролю України на сучасному етапі.
6. Чинне законодавство України щодо процедур державного контролю.
7. Антимонопольне законодавство України. Укази Президента України, постанови та розпорядження КМУ в сфері розвитку системи державного контролю.
8. Акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
9. Перспективи розвитку нормативно-правового забезпечення державного контролю та проблеми його систематизації.
10. Вплив міжнародно-правових норм на систему державного контролю в Україні.
11. Процес інтеграції України до євроатлантичних структур і його значення для розвитку вітчизняної системи державного контролю.
12. Складові державного контролю (цільові, функціональні, організаційні тощо).
13. Особливості реалізації складових державного контролю на центральному, регіональному, галузевому рівнях та у різних сферах суспільного життя.
14. Динаміка структурних змін у сфері державного контролю.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає значення вивчення історичних аспектів розвитку контролю?
2. Окресліть етапи розвитку державного контролю в Україні.
3. Які є основні важелі впливу на розвиток контролю з огляду на його історичні аспекти?
4. Які історичні особливості суспільства вплинули на розвиток контролю?
5. Охарактеризуйте розвиток основних засад та механізмів державного контролю в Українській РСР.
6. Перерахуйте основні функції контролю за радянських часів.
7. Визначте основні етапи розвитку системи контролю в умовах розбудови ринкових відносин в Україні.
8. Висвітліть нормативно-правове забезпечення реалізації державного контролю в Україні.
9. Назвіть основні акти місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення державного контролю.
10. Які ви знаєте нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування з державного контролю?
11. Назвіть основні складові державного контролю.
12. Покажіть вплив міжнародних нормативно-правових норм на систему державного контролю в Україні.
13. Охарактеризуйте функціональні складові державного контролю.
14. Що таке організаційні складові державного контролю?

Теми рефератів

1. Механізми державного контролю.
2. Забезпечення державного контролю.
3. Еволюція державного контролю в Україні.
4. Державний контроль в добу Київської Русі.
5. Державний контроль в добу Гетьманщини (друга половина XVII – XVIII ст.).

Тестові завдання

1. На території Гетьманщини (друга половина XVII – початок XVIII ст.) державний контроль у сфері фінансів здійснювали:

- а) особисто гетьман;***

- б) військовий підскарбій;
- в) службовці гетьманського двору;
- г) генеральний писар;
- д) генеральний суддя;
- е) генеральна військова канцелярія;
- є) правильні відповіді “а” — “в”;
- ж) правильні відповіді “г” — “д”;
- з) усі відповіді правильні;
- и) правильних відповідей немає.

II. Під час проведення буржуазних реформ 60 — 70-х років XIX ст. функції контролю на території України виконувало:

- а) управління державного контролю;
- б) управління державного нагляду;
- в) управління державної цензури;
- г) контрольнo-ревiзiйне управління;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “а” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Установа (чи установи), яка здійснювала державний контроль на теренах України протягом другої половини XIX — початку XX ст., підпорядковувалася:

- а) міністерству фінансів;
- б) міністерству юстиції;
- в) міністерству внутрішніх справ;
- г) кабінету міністрів;
- д) особисто імператору;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “г” і “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

IV. Основним завданням органів державного контролю в добу Української національної революції 1917–1920 рр. було:

- а) контроль за державними та місцевими фінансами;
- б) контроль за земельною власністю та розподілом землі;
- в) забезпечення цільового використання ресурсів та кредитів, одержаних від іноземних держав на потреби війська та утримання органів державної влади і управління;
- г) контроль за діяльністю органів державної влади та управління;

- д) контроль над залізницями, іншими шляхами сполучення, діючими промисловими та сільськогосподарськими підприємствами;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” і “г”;
- ж) правильні відповіді “г” і “д”;
- з) усі відповіді правильні.

V. Метою стратегії розвитку системи державного фінансового контролю, що здійснюється органами виконавчої влади України, є підвищення дієвості державного фінансового контролю, спрямованого на зміцнення фінансової дисципліни в державі, дотримання принципів ефективності, доцільності та економічності управління суспільними ресурсами. Поряд із цим системі розвитку контролю в Україні притаманні екстенсивні методи, головним завданням яких є формування нових органів контролю і:

- а) створення підрозділів фінансового контролю у складі існуючих судів або спеціальних фінансових судів у структурі судової гілки влади з метою завершення формування системи державного контролю;
- б) впровадження інфраструктури муніципального контролю як підсистеми, що забезпечує можливість саморегулювання економічних відносин у сфері місцевого самоврядування та комунальному секторі національного господарства;
- в) розробка концептуальних та організаційно-методологічних заasad контролю процесів дотримання національної економічної безпеки;
- г) формування координаційних інститутів у складі кожної підсистеми контролю та суспільно-господарській сфері загалом;
- д) розробка з урахуванням зарубіжного досвіду державних стандартів процедур контролю в державному, комунальному та приватному секторах економіки тощо.

Література [1; 3; 6–8; 14; 19–21; 28; 29; 39; 40; 52; 54; 59]

Тема 6. Система та статус контролюючих органів в Україні

1. Організаційно-функціональна структура сфери державного контролю та загальні принципи її архітекtonіки.
2. Система та структура центральних і місцевих контролюючих органів влади та їх класифікація.

3. Апаратні принципи функціонування контролюючих органів.
4. Підходи до визначення обсягів повноважень контролюючих органів та його принципи.
5. Напрями удосконалення системи контролю в Україні.
6. Роль і місце у вітчизняній системі державного контролю Конституційного суду України, системи судочинства, Генеральної прокуратури України, Антимонопольного комітету, Державної контрольно-ревізійної служби, Рахункової палати України, Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України, Державної судової адміністрації, Державного комітету статистики, Державної інспекції контролю за цінами, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України і Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України, їх функції та структура.

Питання для самоконтролю

1. Яка існує система державних контролюючих органів?
2. Охарактеризуйте систему місцевих контролюючих органів.
3. Який статус мають місцеві контролюючі органи в сучасній Україні?
4. Охарактеризуйте організаційно-функціональну структуру сфери державного контролю.
5. Дайте класифікацію центральних контролюючих органів України.
6. Покажіть основні напрями удосконалення системи державного контролю в Україні.
7. Розкрийте особливості взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері державного контролю.

Теми рефератів

1. Система державних контролюючих органів в Україні.
2. Статус державних контролюючих органів в Україні.
3. Центральні контролюючі органи влади в Україні.
4. Місцеві контролюючі органи влади в Україні.
5. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування у сфері державного контролю.

Тестові завдання

I. Знайдіть неправильну відповідь. До центральних органів системи державного контролю в Україні не належать:

- а) Конституційний суд України;
- б) Генеральна прокуратура України;
- в) обласні державні адміністрації;
- г) Рахункова палата України;
- д) Державна інспекція контролю за цінами;
- е) Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України.

II. До місцевих органів державного контролю належать:

- а) обласні та місцеві державні адміністрації;
- б) виконавчі комітети органів місцевого самоврядування;
- в) регіональні структури Рахункової палати України;
- г) регіональні фінансові органи;
- д) регіональні управління МВС України;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

III. Контрольно-ревізійну діяльність в Україні здійснюють:

- а) Державна контрольно-ревізійна служба;
- б) Державна податкова служба;
- в) Рахункова палата України;
- г) Генеральна прокуратура України.

Література [17; 34; 44; 45; 47; 51; 59; 66]

Тема 7. Моніторинг і аудит у системі державного управління та місцевого самоврядування

1. Моніторинг державно-управлінської діяльності.
2. Види, методи, технології моніторингу.
3. Світові стандарти системи моніторингу.
4. Державне управління на засадах сучасних моделей якості.
5. Адміністративний та функціональний аудит у державному управлінні.
6. Аудит державно-управлінської діяльності. Види аудиту.
7. Стандарти МОБАУ в аудиторській діяльності України.

8. Практичні етапи аудиту. Галузеві стандарти та процедури аудиту.
9. Оцінювання державних програм. Зовнішнє оцінювання.
10. Збирання та аналіз даних. Вибір стратегії і практична діяльність у сфері моніторингу.
11. Експертні оцінки. Демонстраційна програма.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність механізмів моніторингу у державно-управлінській діяльності.
2. Які ви знаєте основні види моніторингу?
3. Розкрийте основні методи моніторингу.
4. Назвіть технології моніторингу в державному контролі.
5. Що таке демонстраційна програма?
6. Які ви знаєте основні види аудиту в державному контролі?
7. Назвіть основні етапи моніторингу.
8. Висвітліть особливості міжнародного моніторингу стану державної політики.
9. Визначте сутність аудиту.
10. Перерахуйте типи аудиту в державному контролі.
11. Наведіть класифікацію видів аудиту.
12. Перерахуйте методи аудиту в державному контролі.

Теми рефератів

1. Моніторинг у системі державного управління.
2. Аудит у системі державного управління.
3. Моніторинг у системі місцевого самоврядування.
4. Аудит у системі місцевого самоврядування.
5. Світові стандарти системи моніторингу та їх адаптація до українських реалій.

Тестові завдання

І. До основних етапів моніторингу системи державного контролю в Україні не належать:

- а) початковий етап;
- б) збирання та аналіз даних;
- в) застосування критеріїв та стандартів;
- г) обробка інформації;
- д) завершальний етап.

II. До основних видів аудиту в державному контролі належать:

- а) зовнішній аудит;
- б) внутрішній аудит;
- в) фінансовий аудит;
- г) державний аудит;
- д) контролюючий аудит;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

III. До основних напрямків аудиторської діяльності не належить:

- а) перевірка відповідності бухгалтерської звітності законності і доцільності здійснених господарських операцій, стану системи бухгалтерського обліку;
- б) аналіз фінансово-господарської діяльності, розробка пропозицій щодо підвищення її ефективності;
- в) консультування з питань податків, постановки бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, удосконалювання організаційних форм і методів управління, а також інформаційної технології;
- г) оцінка майна підприємств у зв'язку з приватизацією і для інших цілей;
- д) захист фінансових інтересів клієнтів;
- е) прогнозування фінансово-господарської діяльності;
- є) наукові дослідження і проектування у справі організації та методів обліку, контролю, структур і технології управління;
- ж) розробка проектів документів, експертних висновків та інших матеріалів, пов'язаних зі створенням нових і реорганізацією діючих підприємств.

IV. Предметом аудиторської діяльності в системі державного контролю є:

- а) стан економічних, інформаційних та інших характеристик системи, які знаходяться у сфері аудиторської оцінки;
- б) окремі або взаємозалежні економічні, організаційні, інформаційні або інші аспекти функціонування досліджуваної системи, стан яких може бути оцінений кількісно і якісно;

- в) матеріальні, трудові, фінансові, нематеріальні активи; господарські процеси; економічні результати; організаційні форми управління; методи управління; функції управління;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

V. Об'єктом аудиторської діяльності в системі державного контролю є:

- а) стан економічних, інформаційних та інших характеристик системи, які знаходяться у сфері аудиторської оцінки;
- б) окремі або взаємозалежні економічні, організаційні, інформаційні або інші аспекти функціонування досліджуваної системи, стан яких може бути оцінений кількісно і якісно;
- в) матеріальні, трудові, фінансові, нематеріальні активи; господарські процеси; економічні результати; організаційні форми управління; методи управління; функції управління;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [8–10; 14; 16; 22; 30; 61; 63; 66; 71]

Тема 8. Стратегічне управління, планування та цільове програмування у державному контролі

1. Стратегічне управління, планування, цільове програмування у державному контролі.
2. Стратегічний аналіз контролюючої діяльності.
3. Прогнозування державно-контролюючої діяльності.
4. Аналіз процедур, технологій і результатів державного контролю.
5. Планування державного контролю.
6. Стратегічне планування в державному контролі.
7. Цільове програмування та проектування у державному контролі.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність стратегічного управління.
2. Назвіть основні етапи стратегічного управління.
3. Яким чином здійснюється стратегічне управління у сфері державного контролю?
4. Розкрийте сутність та значення стратегічного аналізу.
5. У чому полягає стратегічний аналіз контролюючої діяльності?
6. Що таке прогнозування державної контролюючої діяльності?
7. Виділіть основні аспекти планування в державному контролі.
8. Які основні функції виконує планування в державному контролі?

Теми рефератів

1. Стратегічне управління в державному контролі.
2. Планування в державному контролі.
3. Цільове програмування в державному контролі.
4. Стратегічний аналіз у державному контролі.
5. Прогнозування державного контролю.

Тестові завдання

I. Системний аналіз — це:

- а) вивчення об'єкта дослідження як сукупність елементів, що утворюють систему;
- б) вивчення та аналіз об'єкта дослідження в усіх його проявах у просторі та часі;
- в) прийом дослідження, який включає вивчення предмета уявним або практичним розчленуванням його на складові об'єкти;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

II. Зазначте, які бувають форми планування в державному контролі:

- а) директивне та індикативне;
- б) міждержавне, загальнодержавне, макроекономічне, регіональне, галузеве, мікроекономічне;
- в) економічне, демографічне, соціальне, фінансове, зовнішньоекономічне, науково-технічне, інвестиційне, екологічне;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Найважливішими цілями індикативного планування є:

- а) систематизація і поліпшення інформації про регіональну економічну кон'юнктуру, запропоновані інвестиції держави і державні витрати;
- б) пропозиція системи індикаторів економічної діяльності, що може зацікавити неурядовий сектор;
- в) наявність у планового органу зворотного зв'язку з регіональними суб'єктами господарювання;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

IV. Стратегічне планування — це:

- а) процес, який націлений на розробку та впровадження стратегії розвитку середовища, в якому існує громада та пристосовує його до змін оточення;
- б) процес, спрямований у майбутнє, який визначає цілі та напрямки розвитку, методи і способи досягнення цих цілей;
- в) процес, який програмує майбутні події, рівень розвитку, структуру територіальної громади, а також її місце в оточенні;
- г) циклічний процес, який містить у собі аналіз і коригування реалізації стратегічного плану на різних етапах його втілення;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [1; 5; 7; 8; 10; 12; 30–31; 33; 37; 42]

Тема 9. Результативність і ефективність державного контролю

1. Результативність та ефективність функціонування суб'єктів і механізмів державного контролю.
2. Оцінка ефективності державного контролю.

3. Раціоналізація та алгоритмізація процесу і технології державного контролю як чинник підвищення ефективності державного управління та місцевого самоврядування.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність результативності державного контролю?
2. Що таке ефективність у системі державного контролю?
3. Чи є ефективним державний контроль у сучасній Україні?
4. Покажіть критерії ефективності державного контролю.
5. Що таке раціоналізація процесу державного контролю?
6. Які ви знаєте основні технології державного контролю?

Теми рефератів

1. Результативність державного контролю.
2. Ефективність державного контролю.
3. Оцінка ефективності державного контролю.
4. Ефективність державного контролю в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.
5. Технології державного контролю як чинник підвищення ефективності державного управління.

Тестові завдання

I. Результативність державного контролю в Україні оцінюється за наступними критеріями:

- а) за якісними та кількісними параметрами;
- б) за стандартами державного контролю;
- в) за процедурами оцінювання й оцінки;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- е) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Ефективність державного контролю оцінюється за:

- а) якісними та кількісними параметрами,
- б) стандартами державного контролю;
- в) процедурами оцінювання й оцінки;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;

- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Ефективність функціонування суб'єктів та механізмів державного контролю оцінюється за:

- а) якісними та кількісними параметрами;
- б) стандартами державного контролю;
- в) процедурами оцінювання й оцінки;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

IV. Для збільшення ефективності державного контролю за діяльністю суб'єктів природних монополій і підприємців, які здійснюють діяльність на суміжних ринках, необхідно:

- а) посилити аудиторські перевірки згаданих підприємств;
- б) посилити контроль за їх фінансово-господарською діяльністю;
- в) запровадити ліцензування окремих видів підприємницької діяльності;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “б” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [9; 11; 13; 17; 24; 32; 33; 38; 43]

Тема 10. Управління процесом державного контролю

1. Управління та регулювання контролюючої діяльності органів і установ державної влади.
2. Регламентация процесу державного контролю.
3. Алгоритмізація державного контролю.
4. Стандарти і матриці державного контролю.
5. Контролююча діяльність та напрями її удосконалення як інструмент удосконалення моделі державного управління та місцевого самоврядування в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином здійснюється регулювання контролюючої діяльності органів державної влади та управління?
2. Які органи регулюють процес державного контролю?
3. Що таке алгоритмізація державного контролю?
4. Висвітліть основні стандарти державного контролю.
5. Розкрийте сутність поняття “матриці державного контролю”.
6. Які ви знаєте основні матриці державного контролю?

Теми рефератів

1. Управління процесом державного контролю.
2. Регулювання контролюючої діяльності органів державної влади.
3. Регулювання контролюючої діяльності органів місцевого самоврядування.
4. Регламентація процесу державного контролю.
5. Стандарти державного контролю.

Тестові завдання

I. Управління процесом державного контролю включає:

- а) власне управління;
- б) регулювання процесу державного контролю;
- в) регламентування процесу державного контролю;
- г) аналіз процесу державного контролю;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Зазначте, які нормативно-правові акти України здійснюють регламентацію державного контролю у виконавчій сфері:

- а) Конституція України;
- б) Закон України “Про контрольно-ревізійну службу”;
- в) Закон України “Про державний контроль у сфері виконавчої влади”;
- г) Закон України “Про Кабінет Міністрів України”;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Відповідно до українського законодавства основними завданнями у сфері регламентації управління процесом державного контролю слід вважати:

- а) визначення єдиної науково-методологічної основи здійснення державного контролю у сфері виконавчої влади на основі демократичних принципів, обґрунтованого визначення завдань, форм і методів контролю;
- б) узгодження змісту контролю із завданнями, що стоять перед державними органами виконавчої влади та новим спрямуванням розвитку держави у суспільних процесах;
- в) уникнення дублювання функцій державних контрольних органів;
- г) встановлення засад координації діяльності різних органів контролю та засобів забезпечення цієї діяльності в межах законодавчо закріплених повноважень;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [2; 5; 9; 13; 18; 22; 24; 60; 63; 65]

Тема 11. Інформатизація державного контролю

1. Інформаційне забезпечення державного контролю.
2. Інформаційні технології у процесі та процедурах державного контролю, аналізі його результатів.
3. Інформатизація органів державного контролю.
4. Державний контроль в інформаційній сфері.
5. Науково-технічне забезпечення державного контролю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність інформатизації.
2. Висвітліть основні механізми інформаційного забезпечення державного контролю.
3. Яким чином здійснюється інформатизація органів державного контролю?
4. Охарактеризуйте науково-технічне забезпечення державного контролю.
5. Проаналізуйте зарубіжний досвід науково-технічного забезпечення державного контролю.

6. Дайте порівняльну характеристику інформаційного забезпечення діяльності органів державного контролю в Україні та за кордоном.

Теми рефератів

1. Інформатизація державного контролю.
2. Державний контроль в інформаційній сфері.
3. Державний контроль в інформаційній сфері в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.
4. Наукове забезпечення державного контролю в Україні.
5. Зарубіжний досвід наукового забезпечення державного контролю.

Тестові завдання

I. Інформаційне забезпечення державного контролю здійснюють:

- а) управління з інформаційного забезпечення при органах державної влади та управління; адміністраціях та ОМС;
- б) управління з інформаційного забезпечення при виконавчих комітетах органів місцевого самоврядування;
- в) управління з інформаційного забезпечення при Верховній Раді України;
- г) управління з інформаційного забезпечення при Кабінеті Міністрів України;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- е) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Інформаційне забезпечення державного контролю здійснюється у формі:

- а) інформаційного моделювання;
- б) інформаційного планування;
- в) інформаційного прогнозування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

III. Інформаційне моделювання — це:

- а) інформаційна сукупність, що представляє контрольований об'єкт у вигляді моделі;
- б) процес планування, складання моделі інформаційного забезпечення різних сфер діяльності суспільства;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

IV. Фінансування інформаційного забезпечення реалізації державного контролю здійснюється з:

- а) державного бюджету;
- б) місцевих бюджетів;
- в) спеціальних позабюджетних фондів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

Література [7–9; 16–18; 21; 23; 31; 32; 34; 36; 40; 41]

Змістовий модуль III. Особливості реалізації державного контролю

Тема 12. Підготовка та проведення державного контролю у різних сферах

1. Вироблення та реалізація державного контролю у різних сферах державної політики: основні шляхи та етапи.
2. Регіональні й галузеві особливості державного контролю.
3. Державно-управлінський контроль.
4. Класифікація контролю у державному управлінні.
5. Державний контроль за національними, регіональними, галузевими процесами.
6. Програми, плани, проекти державного контролю та механізми їх реалізації.
7. Особливості державного контролю економічної, політичної, національно-безпекової та оборонної, гуманітарної сфер. Галузеві пріоритети державного контролю.
8. Державний контроль у сфері раціонального природокористування та охорони природи.
9. Державний контроль у науково-технічній сфері.
10. Державний контроль за дотриманням прав і свобод громадян. Діяльність Уповноваженого з прав людини.

Питання для самоконтролю

1. Хто займається підготовкою проведення державного контролю в різних сферах?
2. Назвіть основні шляхи державного контролю.
3. Які ви знаєте основні етапи державного контролю?
4. Розкрийте сутність державно-управлінського контролю.
5. Назвіть основні програми та проекти державного контролю.
6. Виділіть галузеві пріоритети державного контролю.
7. Висвітліть основні напрямки діяльності Уповноваженого з прав людини.
8. Яким чином здійснюється державний контроль у науково-технічній сфері?
9. Охарактеризуйте механізми реалізації програм та проектів державного контролю.
10. Висвітліть зарубіжний досвід організації державного контролю.

Теми рефератів

1. Особливості реалізації державного контролю в Україні.
2. Зарубіжний досвід реалізації державного контролю.
3. Підготовка та проведення державного контролю у різних сферах.
4. Класифікація державного контролю в державному управлінні.
5. Державний контроль за національними процесами.

Тестові завдання

1. Знайдіть неправильну відповідь. Державний контроль не здійснюється:

- а) у сфері економічної політики;
- б) у сфері політичних відносин;
- в) в інформаційній сфері;
- г) в органах виконавчої влади;
- д) у громадських організаціях;
- е) у сфері національної безпеки та оборони;
- є) у сфері фінансів;
- ж) у науково-технічній сфері;
- з) у сфері охорони навколишнього середовища.

II. Інститут Уповноваженого з прав людини діє при:

- а) Верховній Раді України;
- б) Кабінеті Міністрів України;
- в) Секретаріаті Президента України;
- г) Раді національної безпеки та оборони;
- д) Конституційному суді України.

III. Державно-управлінський контроль не включає наступні процеси реалізації:

- а) розроблення;
- б) прогнозування;
- в) прийняття;
- г) організація виконання;
- д) коригування.

IV. Державний контроль у сфері охорони природи має назву:

- а) екологічний контроль;
- б) природоохоронний контроль;
- в) контроль раціонального природокористування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) усі відповіді правильні.

Література [14; 16–18; 22; 31–32; 45; 48; 52–54; 57; 58; 60]

Тема 13. Державний контроль у сфері виконавчої влади

1. Загальна характеристика державного контролю у сфері виконавчої влади.
2. Правові форми реалізації контрольних повноважень органами виконавчої влади.
3. Контроль за нормотворчою та адміністративною діяльністю виконавчої влади.
4. Зовнішній та внутрішній контроль у сфері виконавчої влади.
5. Президентський, парламентський, судовий контроль та прокурорський нагляд у сфері виконавчої влади.
6. Контрольні функції ВР України, її комітетів та Президента України.
7. Контроль за дотриманням чинного законодавства та формуванням органів державної влади, призначенням їх керівників.

8. Контроль за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки та оборони.
9. Контроль за якісним складом і діяльністю державних службовців.
10. Головне управління державної служби.
11. Аналіз стану та оцінки професійно-кваліфікаційного рівня керівників у системі державного управління та місцевого самоврядування.

Питання для самоконтролю

1. Дайте загальну характеристику державного контролю у сфері виконавчої влади.
2. Які бувають види контролю у сфері виконавчої влади?
3. Назвіть основні правові форми реалізації державного контролю.
4. Хто здійснює контроль за дотриманням чинного законодавства в Україні?
5. Назвіть основні контрольні функції Верховної Ради України.
6. Які контрольні функції має Президент України?
7. Чи має Кабінет Міністрів України функції державного контролю?
8. Хто здійснює контроль за якісним складом державних службовців?
9. Які органи виконавчої влади здійснюють державний контроль у сфері національної безпеки та оборони?
10. Які функції виконує Головне управління державної служби?
11. Охарактеризуйте парламентський нагляд у сфері виконавчої влади.

Теми рефератів

1. Державний контроль у сфері виконавчої влади.
2. Види державного контролю у сфері виконавчої влади.
3. Функції державного контролю у сфері виконавчої влади.
4. Контроль за якісним складом державних службовців.
5. Президентський нагляд у сфері виконавчої влади.
6. Парламентський нагляд у сфері виконавчої влади.

Тестові завдання

I. Основними видами державного контролю у сфері виконавчої влади є:

- а) внутрішній контроль;
- б) зовнішній контроль;
- в) загальний контроль;
- г) спеціальний контроль;
- д) адміністративний контроль;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

II. До зовнішніх видів державного контролю за діяльністю органів виконавчої влади не належить:

- а) президентський контроль;
- б) парламентський контроль;
- в) урядовий контроль;
- г) судовий контроль;
- д) прокурорський нагляд.

III. За змістом та напрямками здійснення контроль у сфері виконавчої влади поділяється на:

- а) внутрішній контроль;
- б) зовнішній контроль;
- в) загальний контроль;
- г) спеціальний контроль;
- д) адміністративний контроль;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

IV. До спеціального контролю належить:

- а) фінансовий та банківський контроль;
- б) податковий та митний контроль;
- в) контроль за виконанням управлінських рішень та проходженням державної служби;
- г) контроль за дотриманням антимонопольного законодавства;

- д) контроль захисту інтересів підприємців та нагляд за законністю в конкуренції;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

Література [2; 4; 5; 11; 14; 21; 23; 31; 32; 45; 50; 55; 59–61; 66]

Тема 14. Громадський контроль у сфері державного управління та місцевого самоврядування

1. Основні механізми суспільного впливу на державно-управлінську діяльність та напрями їх удосконалення.
2. Громадська думка. Інструменти громадського впливу на реалізацію державної політики.
3. Громадське управління державним розвитком: шляхи оптимізації структури громадського контролю у процесі вироблення та реалізації державної політики.
4. Громадські ради при центральних та місцевих органах виконавчої влади.
5. Особливості громадського контролю у процесі місцевого самоврядування.
6. Громадські обговорення та слухання.
7. Взаємодія органів державного управління та ОМС з політичними партіями і громадськими організаціями.
8. Участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики.

Питання для самоконтролю

1. Висвітліть основні механізми суспільного впливу на органи державного управління.
2. Покажіть вплив об'єднань громадян на роботу органів місцевого самоврядування.
3. Розкрийте сутність поняття “громадський контроль”.
4. У чому полягає громадський контроль у сфері державного управління?
5. Що таке громадська думка?
6. Який вплив має громадська думка на діяльність органів державного управління та місцевого самоврядування?
7. Назвіть головні інструменти громадського впливу на реалізацію державної політики.

8. Проаналізуйте зарубіжний досвід громадського контролю у сфері державного управління та місцевого самоврядування.

Теми рефератів

1. Громадський контроль у сфері державного управління.
2. Громадський контроль у сфері місцевого самоврядування.
3. Розвиток громадської думки в Україні.
4. Громадські обговорення та слухання в Україні.
5. Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями в сучасній Україні.

Тестові завдання

I. Громадський контроль у сфері державного управління здійснюють:

- а) органи місцевого самоврядування;
- б) обласні, районні та місцеві державні адміністрації;
- в) об'єднання громадян;
- г) органи самоорганізації населення;
- д) громадські ради при органах виконавчої влади;
- е) правильні відповіді "а" і "б";
- є) правильні відповіді "в" і "г";
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

II. Громадський контроль у сфері місцевого самоврядування здійснюють:

- а) органи місцевого самоврядування;
- б) обласні, районні та місцеві державні адміністрації;
- в) об'єднання громадян;
- г) органи самоорганізації населення;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. До основних видів громадського контролю належать:

- а) фінансовий;
- б) інформаційний;
- в) соціальний;

- г) екологічний;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [1; 3; 8; 19; 25; 38; 41; 52]

Тема 15. Регіональні виміри державного контролю

1. Розвиток державного контролю на регіональному рівні.
2. Державний контроль як механізм узгодження позицій центру та регіонів.
3. Контроль за діяльністю місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
4. Взаємодія центральних і регіональних органів у підготовці та проведенні державного контролю, аналізі його результатів.
5. Контроль за управлінням суспільним розвитком на місцевому рівні.
6. Контроль за діяльністю органів самоорганізації населення (територіальних громад).

Питання для самоконтролю

1. Висвітліть основні етапи розвитку системи державного контролю на регіональному рівні.
2. Які органи влади займаються здійсненням державного контролю на регіональному рівні?
3. Чи має державний контроль узгоджувати позиції центру та регіонів?
4. Хто здійснює контроль за діяльністю місцевих органів виконавчої влади?
5. Охарактеризуйте особливості контролю за діяльністю місцевих органів виконавчої влади.
6. Висвітліть зарубіжні особливості реалізації державного контролю на регіональному рівні.

Теми рефератів

1. Регіональні виміри державного контролю.
2. Розвиток державного контролю на регіональному рівні.

3. Взаємодія центральних і місцевих органів державної влади у підготовці та проведенні державного контролю.
4. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у підготовці та проведенні державного контролю.
5. Взаємодія органів місцевого самоврядування та громадських організацій у підготовці та проведенні державного контролю.

Тестові завдання

I. На регіональному рівні державний контроль здійснюють:

- а) обласні державні адміністрації;
- б) органи місцевого самоврядування;
- в) регіональні структури центральних контролюючих органів;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у підготовці та проведенні державного контролю здійснюється у:

- а) соціально-економічній сфері;
- б) фінансовій сфері;
- в) інформаційній сфері;
- г) сфері національної безпеки та оборони;
- д) природоохоронній сфері;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “в” — “д”;
- ж) усі відповіді правильні.

III. Взаємодія органів місцевого самоврядування та громадських організацій у підготовці та проведенні державного контролю здійснюється у:

- а) соціально-економічній сфері;
- б) фінансовій сфері;
- в) інформаційній сфері;
- г) сфері національної безпеки та оборони;
- д) природоохоронній сфері;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;

є) правильні відповіді “в” – “д”;

ж) усі відповіді правильні.

Література [8; 21; 23; 31–33; 37; 38; 40; 45; 50; 68; 70]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Абрамов В. І.* Духовність суспільства: методологія системного вивчення. — К.: КНЕУ, 2004. — 236 с.
2. *Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф.* Виконавча влада і контроль. — К.: Вища школа права при ІДП НАН України, 1999. — 48 с.
3. *Аналітичні й наукові методи оцінки реформування державної служби в Україні // Парламентар.* — 1998. — № 3. — С.6.
4. *Андрійко О. Ф.* Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади. — К.: Наук. думка, 2004. — 300 с.
5. *Андрійко О. Ф.* Державний контроль у сфері виконавчої влади. — К.: Наук. думка, 1999. — 48 с.
6. *Аудит адміністративної діяльності: теорія та практика.* — К.: Основи, 2000. — 190 с.
7. *Бакуменко В. Д.* До питання вибору та обґрунтування пріоритетів при формуванні програм та проектів // *Вісн. УАДУ.* — 1998. — № 9. — С. 146 — 152.
8. *Бакуменко В. Д.* Методологічна база державно-управлінських рішень // *Вісн. УАДУ.* — 2000. — № 1. — С. 5 — 19.
9. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 326 с.
10. *Браун, М. Пал.* Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. — К.: Основи, 2000. — 243 с.
11. *Бурлаков Р.* Про систему державного фінансового контролю // *Право України.* — 1998. — № 3. — С.69–71.
12. *Дани В. Н.* Державна політика: вступ до аналізу. — Одеса, 2005. — 504 с.
13. *Дорош Н.* Деякі напрями формування господарського контролю // *Економіка України.* — 1997. — № 10. — С.42–46.
14. *Гаращук В.* Контроль і нагляд в державному управлінні. — Харків, 2002.
15. *Государственный и общественный контроль в СССР /* Под. ред. В. И. Торовцева. — М.: Наука, 1970. — 335 с.

16. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” // Закони України. — 1996. — Т.6. — С.114–124.
17. Закон України “Про державну контрольно-ревізійну службу України” // Закони України. — 1996. — Т.5. — С.13–20.
18. Закон України “Про Конституційний Суд України” // Закони України. — 1997. — Т.11. — С.252–261.
19. Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. — К., 2006. — 496 с.
20. Зовнішня політика України: від романтизму до прагматизму. — К., 2001.
21. Експертна доповідь “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2006 році” (проект). — К., 2007. — 256 с.
22. Екологічний контроль: питання теорії і практики. — К., 1999. — 110 с.
23. Інформаційні матеріали про роботу КМУ за дев'ять місяців 2005 р. — 87 с.
24. Иванов В. Высший контрольный орган Франции — Суд счетов // Контролинг. — 1991. — № 3.
25. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
26. Омельчук В. Державна мовна політика та особливості її реалізації // Проблеми національної безпеки України в умовах сучасного розвитку України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, МАУП, 15 вересня 2006 р. — К., 2006. — С. 339–344.
27. Омельчук В. Державна політика створення єдиного гуманітарного простору: зарубіжний досвід // Діалог цивілізацій чи Четверта світова війна: Матеріали V Всесвіт. конф. (Київ, 25 травня 2006 р.). — К.: МАУП, 2007. — С. 273–283.
28. Омельчук В. Державна політика щодо увічнення пам'яті жертв Голодомору як чинник становлення національної історичної пам'яті // Голодомор 1932–1933 років в Україні: каральні органи більшовицького режиму: Матеріали V Міжнар. наук. конф. (МАУП, 24 лист. 2006 р.). — К., 2007. — С.12–31.
29. Омельчук В. В. Управління культурними процесами як чинник формування єдиного гуманітарного простору України // Концептуальні засади формування менеджменту в Україні: Матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 16–17 листопада 2007 р.) — К., 2007. — С.563–583.

30. Пал, А. Леслі. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюб. — К.: Основи, 1999. — 422 с.
31. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
32. Тертичка В. Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 1. — С. 215 — 222.
33. Цветков В. В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). — Харків: Право, 1996. — 164 с.
34. Постанова КМУ “Про заходи щодо поліпшення контрольно-ревізійної роботи в міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади” // Вісн. держ. служби України. — 1998. — № 3.
35. Пропозиції Верховної Ради України щодо основних напрямів бюджетної політики на 2007 рік // Відомості ВР України. — 2006. — 6 жовтня.
36. Пропозиції Президенту: нова хвиля реформ. — К., 2005. — 104 с.
37. Концепція адміністративної реформи в Україні / Держ. комісія з проведення в Україні адм. реформи. — К.: Центр політико-правових реформ; Центр розвитку українського законодавства, 1998. — 62 с.
38. Концепція державної регіональної політики: Затверджена Указом Президента України від 25 травня 2001 р. № 314 // Управління сучасним містом. — 2001. — № 7 — 9 (3). — С. 153 — 162.
39. Концепція побудови національної статистики України: Затверджена Постановою Кабінету Міністрів від 4 трав. 1993 р. № 326 // Зібрання постанов Уряду України. — 1994. — № 2. — Ст. 27.
40. Комплексна програма підготовки державних службовців: Затверджена Указом Президента України від 9 листоп. 2000 р. № 1212 // Вісн. держ. служби України. — 2000. — № 4. — С. 10 — 22.
41. Чиж І. С. Україна: шлях до інформаційного суспільства. — К., 2004. — 287 с.

Додаткова

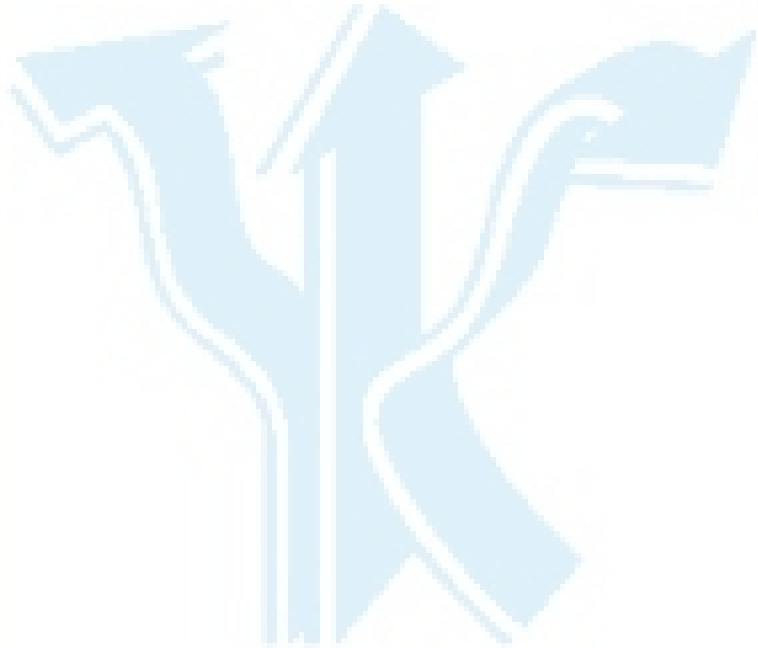
42. Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р. Аналіз політики: Концепції і практика / Пер. з англ. І. Дзюб, А. Олійник; Наук. ред. О. Кілієвич. — К.: Основи, 1998. — 655 с.

43. *Встановлення критеріїв оцінювання, оцінювання і стратегічний менеджмент у державному секторі / SIGMA PHARE.* — Л.: ЛФ УАДУ, 2000. — 136 с.
44. *Геєць В. М.* Розмежування функцій державного управління і місцевого самоврядування // Трансформація моделі економіки України: ідеологія, протиріччя, перспективи. — К.: Логос, 1999. — С. 378 — 396.
45. *Гошко А.* ССК (система соціального контролю) діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 216 с.
46. *Гошко А.* Стратегія і тактика планування діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 180 с.
47. *Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні:* Навч. посіб. / Кол. авт.; За заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 232 с.
48. *Державне управління в Україні: Централізація і децентралізація /* Кол. авт.; Відп. ред. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 487 с.
49. *Державне управління: теорія і практика /* За заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.
50. *Зайцева Л. М.* Региональная система управления: Организационно-методологический аспект. — Донецк: ИЭП НАН Украины, 1997. — 336 с.
51. *Князев В., Бакуменко В.* Філософсько-методологічні засади державно-управлінських рішень // Вісн. УАДУ. — 2000. — № 2. — С. 341 — 358.
52. *Луговий В. І.* Реформування системи підготовки управлінських кадрів // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 1. — С. 25 — 35.
53. *Луговий В. І.* Управління освітою: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 302 с.
54. *Луговий В., Князев В., Куценко В., Литвинов Г.* Проблеми та пріоритети удосконалення добору, розстановки й підготовки кадрів державного управління в Україні // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 4. — С. 5 — 19.
55. *Малиновський В.* Стратегічне планування в державному управлінні // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 1. — С. 43 — 50.
56. *Марущак В.* Стратегічне планування в діяльності органів державного управління // Актуальні пробл. держ. упр.: Наук. зб. —

О.: Одеський регіональний інститут державного управління УАДУ, 2002. — Вип. 9. — С. 151 — 159.

57. *Надолішній П. І.* Етнонаціональний фактор адміністративної реформи в Україні: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. — К.: УАДУ, 1998. — 264 с.
58. *Надолішній П.* Розбудова нової системи врядування в Україні: етнонаціональний аспект (Теоретико-методологічний аналіз). — К.; О.: УАДУ, 1999. — 304 с.
59. *Нижник Н., Ситник Г., Білоус В.* Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку): Навч. посіб. — Ірпінь, К.: Преса України, 2000. — 304 с.
60. *Оболєнський О. Ю.* Державна служба України: реалізація системних поглядів щодо організації та функціонування: Монографія. — Хмельницький: Поділля, 1998. — 294 с.
61. *Одінцова Г.* Актуальні проблеми реформування структурно-функціонального забезпечення державного управління // Актуальні пробл. держ. управління: Наук. зб. — Х.: ХФ УАДУ, 1998. — № 1. — С. 8 — 17.
62. *Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Кол. авт.; Наук. керів. В. В. Цветков.* — К.: Оріяни, 1998. — 364 с.
63. *Розпутенко І. В.* Державні видатки в перехідних економіках: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 244 с.
64. *Романюк С. А.* Політика регіонального розвитку в Україні: сучасний стан і нові можливості: Регіональні дослідження. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 112 с.
65. *Серьогін С.* Кадрові проблеми адміністративної реформи // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 1. — С. 99 — 103.
66. *Токовенко В.* Державний менеджмент або адміністрування: пошуки моделі державного управління // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 2. — С. 78 — 85.
67. *Трощь В. П.* Стратегія прориву: Монографія. — К.: УАДУ, 1995. — 344 с.
68. *Федів І.* Львів: досвід адміністративної реформи на рівні місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 400 с.
69. *Цветков В. В., Аверьянов В. Б.* Руководитель в аппарате государственного управления (организационно-правовые проблемы). — К.: Наук. думка, 1988. — 344 с.

70. *Чемерис А.* Концептуальні засади реформування державного управління і місцевого самоврядування // Вісн. УАДУ. — 2000. — № 3. — С. 62 — 71.
71. *Чучман Ю.* Оцінка доцільності державних і приватних інвестиційних проектів / Пер. з англ. С. Соколик. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 102 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Державний контроль”	7
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Державний контроль”	8
Список літератури.....	44

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. Г. Рогузко</i>
Комп’ютерне верстання	<i>О. А. Варваріна</i>

Зам. № ВКЦ-4248

Формат 60 84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний.
Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП “Видавничий дім “Персонал”
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*